

Mówmy poprawnie

Język w rodzinie

Maj, czerwiec to miesiące, w których spędzamy więcej czasu ze swoją rodziną. Wynika to z częstych spotkań przy grillu, komunii, jak również takich dni jak Dzień Dziecka czy Dzień Matki. Warto więc powiedzieć kilka słów o językowej przestrzeni rodziny. Zachęcam do lektury!

Język rodzinny

Badacze języka polskiego zajmują się nie tylko poprawnością językową, lecz także zjawiskami występującymi we współczesnej polszczyźnie. Jednym z nich jest język rodzinny, który oznacza prywatną sferę komunikacji wewnątrzrodzinnej. Jego podstawą jest nie tylko język, słownictwo, lecz także mimika, ruch, milczenie oraz inne interakcje członków tej małej społeczności. Taki styl komunikowania wytwarza się dzięki więziom uczuciowym. Sprzyja temu również stały kontakt i emocje towarzyszące codziennemu życiu – zarówno te pozytywne, jak i negatywne. To wpływa też na dobór słownictwa i kształtowanie stałych zwrotów językowych. Według niektórych badaczy język rodzinny ma znamiona bilingwizmu, czyli dwujęzyczności. Członkowie rodziny posługują się dwoma językami: rodzinnym i tym poza rodzinnym, i podobnie jak osoby wychowujące się w dwóch językach są w stanie bez problemu lawirować między tymi dwoma kodami językowymi.

Trzeba uświadomić sobie, że język rodzinny przechodzi prze-

miany, podobnie jak cała nasza kultura. Wraz ze zmianą modelu rodziny z paternalistycznego (ojciec – głowa rodziny) na partnerski zmienił się również język. Dawniej oczywistym było zwracanie się z szacunkiem do rodzica, całowanie w ręce oraz zwroty grzecznościowe takie jak: proszę ojca, proszę matki, mamy. Dziś podstawą stały się zwroty bezpośrednie, tzw. na ty. Upowszechnia się również używanie mianownika w formie wołacza – prosimy „Mama, czy mogę...”, a nie jak kiedyś „Mamo, czy mogę...”. Dawniej to rodzice oraz dziadkowie byli autorytetem i to do nich przychodziło, by uczyć się życia. Dziś tę rolę w wielu dziedzinach przejmują młodzież. Internet, media, technologia, informatyka to dziedziny, w których prym wiodą najmłodszy, i to oni wprowadzają do rodziny tego typu słownictwo ucząc starszych mieszkańców domu. Prymat młodości i zmiana hierarchii rodzinnej na pewno wpłynęły na zanik zwrotów grzecznościowych, o których była mowa wyżej, tak popularnych jeszcze w XX wieku.

Język rodzinny czasem przypomina język grup tajnych. Czyjeś przejęzyczenie, żart, świadoma gra językowa sprawiają, że do języka rodziny wchodzi słowa i zwroty nieznanne i niezrozumiane przez ludzi spoza kręgu najbliższych. Pojawia się to zwłaszcza w nazewnictwie czynności, miejsc, osób lub rzeczy, które mają dla danej rodziny jakieś szczególne znaczenie.

Są to zwykle neosemantyzmy, formy zdegenerowane form już istniejących lub neologizmy.

Ważnym elementem językowym w rodzinie są również afektonimy. Są to czułe słówka, miłe zwroty adresowane do bliskich osób. Mogą być bardzo sztamowe (kochanie, kotku) lub indywidualne (sarenko, robaczku). Potoczność w języku rodziny to również rozpowszechnianie się wulgaryzmów. To, co kiedyś było niedopuszczalne, dziś nikogo już nie razi, np. słowa takie jak kurde czy dupa.

Choć w tym artykule nie o poprawności mowa, warto jeszcze o tym wspomnieć w tym kontekście. Jeśli dbamy o język, staramy się używać go poprawnie, unikamy wulgaryzmów, naturalnie będą się uczyć go również dzieci. Wpłyne to nie tylko na ich oceny w szkole, lecz także na postrzeganie ich przez rówieśników, dorosłych oraz ich całociowy rozwój. Jeśli dzieci chłoną jak gąbka, dbajmy o to, by nie chłonęły mętnej wody, tylko źródłaną. Będzie to świadczyło nie tylko o nich, lecz także o tych, którzy ich tego nauczyli.

Ewelina Przystawska

Słońce, malownicze chmury na błękitnym niebie, dziesiątki rowerów i jeszcze większa liczba uśmiechów, to znak, że miłośnicy książek i dwóch kółek pojawili się na starcie VI Wołomińskiego Odjazdowego Bibliotekarza.

Kolorowy peleton

Tym razem opuściliśmy granicę gminy i wyruszyliśmy do sąsiedniej - Klembów, gdzie znajdował się nasz punkt postojowy Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczak w Dobczynie. Po chwili odpoczynku czekała nas już tylko prosta droga

do mety tegorocznego rajdu Zagroda Per-Zoo, gdzie na ponad 200 gości czekał pan Roman ze swoją załogą.

To urokliwe miejsce, w którym przyroda jest na wyciągnięcie ręki, a nawet można poczuć ją na własnej skórze. Podczas warsztatów Odjazdowe dzieciaki poznały zwierzęta z różnych zakątków świata, eksplorowały pobliskie lasy i karmiły uroczych, zwierzęcych mieszkańców Zagrody. Zagroda, to także idealne miejsce na klasyczny relaks, z czego wszyscy bardzo chętnie korzystali, np. czytając książki i biwakując przy pajdziej chleba ze smalcem i pieczonej kiełbasie.

Serdecznie dziękujemy naszym Odjazdowiczom za kolejny rok i kolejne kilometry przebyte wspólnie z nami.

Dziękujemy wszystkim organizatorom, którzy pomagali w organizacji tego projektu.

Organizatorzy

O korzyściach edukacji muzycznej

Jako muzyk - instrumentalista i pedagog miałam przyjemność grać wiele koncertów dla dzieci. Z moich obserwacji wynika, że uczniowie potrzebują kontaktu z muzyką. Słuchanie muzyki wykonywanej na żywo wzbudza ciekawość ucznia - pobudza do refleksji. Uczniowie chcą poznawać, doświadczać oraz uczyć się poprzez kontakt z muzyką. Świat dźwięków, który ich otacza niewątpliwie pozwala im na naukę nowych pojęć, ułatwia im komunikację werbalną. Muzyka wzbudza

cech charakteru i woli dziecka, w tym cierpliwości, odporności na trud, na zmęczenie, niepowodzenia oraz wytrwałości i odwagi.

Nauczyciele muzyki realizują zróżnicowane formy nauczania. Dyktowane to jest głównie tematyką zajęć, lepszą efektywnością pracy uczniów oraz wybraną przez nauczyciela metodyką nauczania. Wrażliwość muzyczna dzieci może być kształtowana za pomocą następujących metod: praktycznego działania i aktywizującej

Ponadto według różnych badań, samo słuchanie muzyki może usprawniać proces zapamiętywania i uczenia się.

Niewątpliwie kultura muzyczna i jej doświadczanie przez ucznia wpływa także na kształtowanie się jego wrażliwości na różnego rodzaju zagrożenia. Wrażliwość muzyczna ucznia kształtuje się w momencie stykania się bezpośrednio z pięknem, dynamiką i różnorodnością utworów muzycznych. Dziecko uczy się szacunku i kultury.

ciekawość ucznia i jednocześnie pobudza do przemyśleń, do zadawania pytań i chęci uzyskania na nie odpowiedzi. Muzyka wiąże się z przeżywaniem przez uczniów określonych stanów emocjonalnych. Systematyczna gra na instrumencie wspomaga rozwój inteligencji. Pozytywnie motywuje też do nauki. Aktywność muzyczna niewątpliwie sprzyja także osiągnięciu lepszych wyników z innych przedmiotów. Rozwój mowy, wzbogacanie słownictwa, kształtowanie wrażliwości zmysłowej, skupianie uwagi dziecka jest możliwa dzięki skutecznie prowadzonej edukacji muzycznej.

Przeprowadzona analiza Podstawy programowej kształcenia ogólnego w szkole podstawowej, obejmująca problematykę muzyczną wskazuje, że treści z tego zakresu są realizowane w ramach przedmiotu: muzyka. Zadaniami nauczycieli oraz dyrekcji szkoły jest realizacja funkcji dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej. Jest ona osiągnięta w oparciu o kształtowanie idei jedności środowiska ucznia ze środowiskiem społecznym i kulturowym, w którym żyje, rozwój wybranych umiejętności u uczniów. Efektywne wprowadzanie aktywnych form edukacji muzycznej, umożliwia kształtowanie pozytywnych

uczniów. Poprzez doświadczenia, ćwiczenia, pokazy, scenki w zakresie edukacji muzycznej, kształtowana jest wśród uczniów postawa wrażliwości na piękno, rozwój wyobraźni, przy jednoczesnym zaspokojeniu potrzeby wyrażania ekspresji. Udział w działaniach artystycznych, kulturalnych, czy wykonywaniu określonych prac praktycznych przez uczniów np. gry na instrumencie, śpiewie, tańcu, stanowi alternatywę w stosunku do tradycyjnych zajęć stacjonarnych przeprowadzanych w sali lekcyjnej. Uczą one także samodzielności myślenia oraz nabywania umiejętności oceny estetycznej. Ponadto w sposób holistyczny wpływają na rozwój dziecka np. zajęcia taneczne uczą swobodnego i płynnego ruchu, poprawiają i korygują postawę ciała, rozwijają mięśnie, wzmacniają układ nerwowy i oddechowy. Korzyścią jest też wsparcie wydajności mózgu. Z badań jednoznacznie wynika, iż słuchanie muzyki we wczesnym dzieciństwie ułatwia budowanie neuronalnych ścieżek. Mają one wpływ na rozwój pamięci, języka. Z kolei gra na instrumencie uczy dziecko koordynować obie półkule mózgowe, co pozytywnie oddziałuje na sprawny rozwój intelektualny.

Uczniowie mogą brać udział również w następujących wydarzeniach artystycznych, kulturalnych, takich jak: koncerty dla przedszkoli i szkół organizowane przez Warszawskie Towarzystwo Muzyczne w formie opowieści literacko-muzycznych, Poranki muzyczne - koncerty dla dzieci, organizowane przez Stołeczne Centrum Edukacji Kulturalnej im. Komisji Edukacji Narodowej w Warszawie, Podwieczorki muzyczne dla dzieci odbywające się w Muzeum Wodiczeków w Wołominie (biorąc czynny udział w muzykowaniu) i wiele innych. Możliwość uczestnictwa i tworzenia muzycznych wydarzeń wspiera rozwój prospołecznych zachowań dzieci. Rządziej się klóć. Edukacja muzyczna ogranicza zachowania agresywne oraz jest dobrym sposobem na przeciwdziałanie samotności, wykluczaniu na rzecz integracji i współpracy. Aktywne uczestnictwo z muzyką w ramach prowadzonych zajęć umożliwia rozwój empatii, zrównoważenie, dyscypliny oraz dojrzałości w miarę możliwości dziecka.

Edukacja artystyczna ma fundamentalne znaczenie w przekazywaniu nie tylko wiedzy muzycznej, ale i nabywaniu konkretnych umiejętności, które wpływają na rozwój poznawczy, emocjonalny i społeczny ucznia.

Beata Kierzkowska

Słoneczny duecik - gitara i flet

16 czerwca o godz. 16.30 serdecznie zapraszamy do Izby Muzealnej Wodiczeków w Wołominie na ostatni przed wakacjami Podwieczerek muzyczny dla dzieci, pt. „Słoneczny duecik - gitara i flet”, podczas którego duet fletowo-gitarowy

tematyką utworów wprowadzi najmłodszych w gorący klimat nadchodzących wakacji. W programie: Benedetto Marcello-Sonata nr 2 op. 2 cz. 1 i 2, Bela Bartok-Ludowe tańce rumuńskie, Joep Wanders - duety hiszpańskie: „Serenata Espanola”, „La Siesta”, „Bulerias”, „Poco Mas”, „Malaguena”, „Danza Arabesca y Romantica”, „Soleares” N. Coste-Barcarola, Tatiana Stachak - zbiór duetów „Pocztówka z Hiszpanii”, Tango, „Taniec żyrafy”, „Żeglarz” Ragtime, „Na hamaku”, S. Foster „Oh! Susanna”. Wstęp wolny. (oprac. am)